

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus III. An, & qualiter mutari possit status Ecclesiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

ralis Ecclesia est, nimirum Parochiani in tali Ecclesia; Sacramenta, & alia quaecunque divina percipientes; sic Lambertinus *cit. l. 3. q. 2. a. 2. n. 4.* quia, cum hoc sit opus, & commune, concernens omnium utilitatem, & necessitatem, iustum est, ut & onus sentiant sublevando indigentiam Ecclesiae, à qua commodum recipiunt. Sed hoc procedit solum de Ecclesiis Parochialibus, ut pat. ex ratione decidendi.

3699 Dubitari potest, an quando Ecclesiae parochiales sunt simul patronatae, ac egentibus reparatione, si de suo non habeant sufficientes redditus in eum finem, num Patroni ad hoc contribuere teneantur? Lambertinus *cit. q. 4. 7. n. 5.* sentit Patronum ex aliqua familia non teneri; quia ex prima fundatione, constructione, & dotatione acquisitum est Jus Patronatus, cap. à nobis, de Jure Patron. fecit enim, quod debuit & habuit, quod à jure inductum est, scilicet Jus Patronatus, nec ad aliud tenetur. Contrarium tamen videtur statutum in CC. Trid. Sess. 21. de Reform. c. 7. ibi: *Parochiales vero Ecclesias, etiam si Juris Patronatus sint, & ita collapsas refici, & instaurari procurent ex fructibus, & proventus quibuscunque ad easdem Ecclesias quomodocunque pertinentibus;* qui, si non fuerint sufficientes, omnes Patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Ecclesiis provenientes percipiunt, aut in illorum defectum, Parochianos omnibus remediis opportunis ad praedicta cogant, quaecunque appellatione, exemptione, & contradictione remotà. Quod si nimia egestate omnes laborent, ad Matrices, seu viciniores tam dictas Parochiales, quam alias Ecclesias dirutas in profanos usus non sordidos, (erectà tamen ibi cruce) convertendi; ubi tamen nota id procedere solum de illis Patronis, *qui fructus aliquos ex illis Ecclesiis percipiunt.*

3700 Illud etiam ad extremum notandum, Beneficiatos non solum teneri ad fabricam, sed etiam ad ornamenta, calices, pluvialia, & alia quaecunque paramenta, sic Bellerius disquisit. Clerical. part. 1. tit. de Clerico debitore, §. 14. n. 1. nimirum illa, sine quibus divina decenter celebrari nequeunt, cum redditus ex bonis

Ecclesia percipiant, propter ministerium spirituale, non utcumque, sed revera decenter peragendum; quod tamen intelligendum venit, inspectà consuetudine legitima; nam consuetudo Parochianorum, reparandi, & ornandi Capellam, liberat Rectorem à paramentis; & est compellendus populus ad talem consuetudinem observandam. Nam in hac materia primitus inspicitur & attenditur observantia, & quid hactenus consueverit.

ARTICULUS III.

An, & qualiter mutari possit status Ecclesiarum.

3701 **Q**uestio 1. est, an Ecclesia secularis mutari possit in Regularem? Præter ea, quae diximus à n. 174. hanc quaestionem etiam Urbano III. esse propositam, ut habetur in c. ad audientiam, §. h. t. ab eo, qui ex Ecclesia seculari per electionem assumptus fuit ad Ecclesiam Cathedralis, ac in ea cupiebat ordinari Canonicos regulares; sic enim loc. cit. loquitur Urbanus, ad audientiam nostram jam pridem pervenit, quod tu in Ecclesia de Colonia, de qua in Episcopum vocatus, & electus fuisti, Regulares Canonicos ordinare, & eorum institutioni, de tuis, tibi collatis, congruè velis providere. Inde siquidem est, quod tuum nos desiderium, atque propositum multum laudibus commendantes, devotioni tuae Autoritate Apostolica indulgemus, ut juxta votum tuum Canonicos regulares in Ecclesia praescripta (si tibi in hoc Episcopus dioecesanus consentit) ad honorem DEI, & Ecclesiae tuae, secundum beati Augustini regulam valeas ordinare; & eos ibidem, nullius contradictione, & appellatione obstante, instituire. Unde, si Clerici seculares in ea fuerint, ut eis, dum vixerint, ibi, vel alibi necessaria secundum consuetudines provideantur. Licet autem vicini tui nobis instantius supplicarent, quatenus in Ecclesia praescripta, jure Confirmationis, Privilegium faceremus de Canonicis, tuae in hac parte devotioni de jure non possumus deferre; cum nulli Canonicis

nici adhuc ibidem existant, quibus Privilegium indulgeatur, eis utique, cum fuerint institui, tam in his, quam in alijs, precum tuarum obrentu, in quibus cum DEO poterimus, libentius deferemus.

3702 Ex hoc textu communiter deducitur, quod Canonici regulares possunt in Ecclesia Cathedrali, Papâ concedente, cum consensu Ordinarii institui, dummodo Clericis secularibus, qui supersunt in illa Ecclesia, nullum fiat præjudicium, & consequenter, quod Ecclesia Collegiata secularis in aliam Collegiatam, vel Conventualem Regularem mutari potest; sic cum alijs Stephan. Gartian. *discept. forens. tom. 3. cap. 473. n. 2.* Ex eod. c. *ad audientiam* addit Gonzalez n. 2, quod, sicuti Canonici regulares consentiente Episcopo seculares fieri possunt, ita etiam ex secularibus regulares fieri valent, cum Capituli consensu c. *si Episcopus* 12. q. 2. Verum, hoc dici non potest; nullus enim Episcopus, jure suo, solvere potest vinculum religiosæ professionis, esto Regularis persona veller, & consentiret, ut transeat in statum Clerici secularis. Viderur igitur solum accipiendum non de personis, sed de Ecclesijs, ut sensus sit: Ecclesiam talium personarum posse recipere mutationem status, ut de seculari fiat regularis, nimirum sic, ut ei, cui defervierunt prius Clerici seculares, ei deinceps ministraretur per Regulares, provisione tamen facta illis, si qui adhuc supersint. Qualiter autem etiam alijs modis (v. g. præscriptione) mutari possint status Ecclesiæ, ut de seculari transeat in Regularem, vel e contra? diximus supr. à n. 174.

Quia verò in dicto c. *ad audientiam* 5. h. 2. de quo n. 3701. ille Canonice Ecclesiæ secularis, vocatus ad Episcopatum alterius Ecclesiæ, non tantum desiderabat in illa Ecclesia, de qua fuit assumptus in Episcopum, canonicos Regulares institui, consequenter etiam Ecclesiam Regularem effici, sed etiam petiit, hoc sibi licere; & ut privilegium confirmationis

Canonice ibi instituendis Papa concederet, & Pontifex annuit, ut, si consentiret Episcopus dioecesanus, sub qua erat dicta Ecclesia, in Regularem transferenda per novum Episcopum, id posset; ad postremum tamen postulatam de privilegio respondit, *se id jure facere non posse; cum nulli Canonici adhuc ibi existant quibus privilegium concedatur.*

Ex hac autem resolutione deducunt 3703 communiter Doctores, Collegio, vel Communitati nondum existenti, non posse concedi privilegium, ut præter alios notat Vivianus in Rational. l. 3. pag. 432. Alagon. in Compend. juris Can. pag. 547. & alii, nisi Pontifex, vel Princeps suppleat quoscunque defectus, & solemnitates aliàs requisitas, si per eum supplebiles sint; Gonzalez ad 8. reg. Cancellar. *Gloss. 12. n. 75.* nisi concedatur cum clausula, *ut incipiat habere vires, quando erectum fuerit*; sic Gonzalez cit. *Gloss. 5. §. 7. à n. 96.* Hinc in ejusmodi privilegijs semper spectandus est verborum tenor, consonus intentioni concedentis.

Ex quo fit, quod si Princeps alicui Gymnasio Scholarium concedat privilegium humaniores, *instar alicujus Academia* v. g. Græcensis, sciens, inibi solum haberi lex Classes, & erigendas cum tempore scholas altiores, prout exponebat supplicatio, dicatque expresse, *se scholis, jam ibi existentibus, privilegium, instar nominata Academia concedere*, privilegium tenebit, non primum ex tempore, quo erectæ fuerint omnes altiores scholæ; sed ex tunc, quo verificatur: *Scholis in eo Gymnasio tunc existentibus*, nam in hoc non deficit Collegium seu Communitas, cui concedatur; sicut fuit in casu c. *ad audientiam*, de quo n. 3701. in fine. Frustra igitur tale privilegium, & intentionem Principis, alii Judices, à quorum jurisdictione Scholares eximuntur, impugnant, volentes, hos isto jure speciali non gaudere, *cum nondum in tali loco sit Academia*; privilegium enim dicit, *denen jetzt auffgerichteten Schulen/* sed tunc non erat ibi Academia; ergo.

ae)(o)(2u